

ΣΤΕ 1426/2004

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ Γ΄

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 18 Δεκεμβρίου 2003 με την εξής σύνθεση : Γ. Σταυρόπουλος, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Γ΄ Τμήματος, Γ. Παπαμεντζελόπουλος, Ν. Μαρκουλάκης, Σύμβουλοι, Μ. Γκορτζολίδου, Γ. Τσιμέκας, Πάρεδροι. Γραμματέας η Δ. Μουζάκη, Γραμματέας του Γ΄ Τμήματος.

Για να δικάσει την από 21 Μαΐου 2003 αίτηση :

των :..... οι οποίοι παρέστησαν με τον δικηγόρο Γεώργιο Σωτηρέλη (Α.Μ. 13849), που τον διόρισαν με πληρεξούσιο, οι οποίοι παρέστησαν με τον ως άνω δικηγόρο Γεώργιο Σωτηρέλη, που τον διόρισαν με πληρεξούσιο και ο οποίος δεν παρέστη, επιτυχόντων και επιλαχόντων δημοτικών συμβούλων του ανωτέρω συνδυασμού, κατοίκων Νέας Μάκρης Αττικής,

κατά του ο οποίος παρέστη με τον δικηγόρο Χ. Χρυσανθάκη (Α.Μ. 11855), που τον διόρισε με πληρεξούσιο.

Με την αίτηση αυτή οι αναιρεσιόντες επιδιώκουν να αναιρεθούν οι: α) 157/2002 και β) 36/2003 αποφάσεις του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως του Εισηγητή, Συμβούλου Ν. Μαρκουλάκη.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο των αναιρεσιόντων που παρέστησαν, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους αναιρέσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση και τον πληρεξούσιο του αναιρεσιβλήτου, ο οποίος ζήτησε την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου κ α ι

Α φ ο ύ μ ε λ έ τ η σ ε τ α σ χ ε τ ι κ ά έ γ γ ρ α φ α

Σ κ έ φ θ η κ ε κ α τ á τ ο Ν ό μ ο

1. Επειδή, για την άσκηση της υπό κρίση αιτήσεως έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (ειδικό γραμμάτιο παραβόλου Α΄ 727247/2003).

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή ζητείται η αναιρέση της 36/2003 οριστικής απόφασεως του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών, η οποία εκδόθηκε μετά από την 157/2002 προδικαστική απόφαση του ίδιου δικαστηρίου. Με την ανωτέρω οριστική απόφαση έγινε εν μέρει δεκτή ένσταση του αναιρεσιβλήτου, υποψηφίου Δημάρχου με το συνδυασμό "ΝΕΑ ΜΑΚΡΗ-ΕΠΟΧΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ", ακυρώθηκε η 683/2002 απόφαση του Πρωτοδικείου Αθηνών, καθ' ο μέρος εξήχθη με αυτήν το αποτέλεσμα των επαναληπτικών εκλογών της 20ής Οκτωβρίου 2002 στο Δήμο Νέας Μάκρης Αττικής, και διατάχθηκε η επανάληψη των εκλογών στον εν λόγω Δήμο μεταξύ του ανωτέρω συνδυασμού και του συνδυασμού "ΕΝΩΜΕΝΗ ΝΕΑ ΜΑΚΡΗ" με υποψήφιο Δήμαρχο τον πρώτο των αναιρεσιόντων και υποψήφιους δημοτικούς συμβούλους τους λοιπούς αναιρεσιόντες.

3. Επειδή, το δικόγραφο της κρινομένης αιτήσεως υπογράφεται από δικηγόρο ως πληρεξούσιο των αναιρεσιόντων, ενώ, εξ άλλου, στον ίδιο δικηγόρο, ως αντίκλητο των αναιρεσιόντων, κοινοποιήθηκε αντίγραφο της πράξεως του Προέδρου του Γ' Τμήματος για ορισμό δικασίμου και εισηγητή. Ο δικηγόρος αυτός παρέστη κατά τη συζήτηση της υποθέσεως στο ακροατήριο, ζήτησε δε και έλαβε προθεσμία, μέχρι τις 23.12.2003, προς υποβολή συμβολαιογραφικού πληρεξουσίου για τη νομιμοποίησή του. Εντός της προθεσμίας αυτής προσκομίσθηκε στη Γραμματεία ειδικό συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο με το οποίο παρέχεται πληρεξουσιότητα στον ανωτέρω δικηγόρο μόνον από τους αναιρεσιόντες Συνεπώς, ως προς τους λοιπούς αναιρεσιόντες (.....) η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, σύμφωνα με τις εφαρμοστέες εν προκειμένω διατάξεις των άρθρων 14 παρ. 2 και 15 του ν. 345/1976 - Α' 141 - (βλ. Σ.τ.Ε. 3062/2003 κ.ά.), αφού αυτοί δεν νομιμοποίησαν τον πιο πάνω δικηγόρο με προφορική δήλωσή τους στο ακροατήριο ή με προσκόμιση ειδικού συμβολαιογραφικού εγγράφου παροχής πληρεξουσιότητας εντός της ανωτέρω προθεσμίας.

4. Επειδή, στην παράγραφο 1 του άρθρου 261 του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 2717/1999 (Α' 97) Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, όπως η παράγραφος αυτή τροποποιήθηκε με το άρθρο 15 παρ. 6 του ν. 3051/2002 (Α' 220), ορίζεται ότι οι αποφάσεις που εκδίδονται κατά τη διαδικασία επιλύσεως των διαφορών που αναφύονται κατά την εκλογική διαδικασία στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοικήσεως "υπόκεινται ενώπιον των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 81-111 αναλόγως εφαρμοζόμενα, στα ένδικα μέσα της ανακοπής ερημοδικίας, . . . της τριτανακοπής . . .", στο δε άρθρο 91 του αυτού Κώδικα ορίζεται ότι : "Αν ο λόγος της ανακοπής [ερημοδικίας] κριθεί βάσιμος, το δικαστήριο εξαφανίζει την απόφαση και προχωρεί στην εκδίκαση της διαφοράς", ενώ στο άρθρο 108 του ίδιου Κώδικα ορίζεται ότι: "Όσα ορίζονται στο άρθρο 91 εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση της τριτανακοπής". Εξ άλλου, στο άρθρο 32 παρ. 1 του π.δ. 18/1989 "Κωδικοποίηση διατάξεων νόμων για το Συμβούλιο της Επικρατείας" (Α' 8) ορίζεται, πλην άλλων, ότι η δίκη καταργείται αν μετά την άσκηση του ενδίκου μέσου η προσβαλλόμενη δικαστική απόφαση εξαφανίσθηκε.

5. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη οριστική απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών και την προαναφερθείσα προδικαστική, με την 683/13.11.2002 απόφαση του Πρωτοδικείου Αθηνών εξήχθη το αποτέλεσμα των δημοτικών εκλογών της 13ης και της 20ής Οκτωβρίου 2002 στο Δήμο Νέας Μάκρης Αττικής. Σύμφωνα με την απόφαση αυτή, στην αρχική ψηφοφορία της 13.10.2002 ψήφισαν στον εν λόγω Δήμο 9.740 εκλογείς και βρέθηκαν 9.396 έγκυρα ψυφοδέλτια. Από αυτά, ο συνδυασμός "ΝΕΑ ΜΑΚΡΗ - ΕΠΟΧΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ" έλαβε 3.842, ο συνδυασμός "ΕΝΩΜΕΝΗ ΝΕΑ ΜΑΚΡΗ" έλαβε 4.567, ο συνδυασμός "ΑΝΑΠΛΑΣΗ - ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΝΕΑΣ ΜΑΚΡΗΣ" 804 και ο συνδυασμός "ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΝΕΑΣ ΜΑΚΡΗΣ" 183. Ενόψει του ότι κανείς συνδυασμός δεν έλαβε την απόλυτη πλειοψηφία των εγκύρων ψηφοδελτίων, οι εκλογές επαναλήφθηκαν στις 20.10.2002 μεταξύ των δύο πρώτων συνδυασμών, στην επαναληπτική δε αυτή ψηφοφορία ψήφισαν 9.428 εκλογείς και βρέθηκαν 9.088 έγκυρα ψηφοδέλτια. Από αυτά, ο συνδυασμός "ΝΕΑ ΜΑΚΡΗ - ΕΠΟΧΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ" έλαβε 4.240, ο δε συνδυασμός "ΕΝΩΜΕΝΗ ΝΕΑ ΜΑΚΡΗ" έλαβε 4.848 και αναδείχθηκε επιτυχών. Ο αναιρεσιβλήτος, υποψήφιος Δήμαρχος του πιο πάνω συνδυασμού "ΝΕΑ ΜΑΚΡΗ - ΕΠΟΧΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ", άσκησε ένσταση, με την οποία, στρεφόμενος κατά των αναιρεσιόντων, υποψηφίου Δημάρχου και υποψηφίων δημοτικών συμβούλων του ανωτέρω επιτυχόντος συνδυασμού, αμφισβήτησε το

εκλογικό αποτέλεσμα, υποστηρίζοντας ότι 1.284 εκλογείς, τα ονόματα των οποίων ανεφέροντο στο δικόγραφο της ενστάσεως, ψήφισαν στις εκλογές της 13ης και της 20ής Οκτωβρίου 2002 χωρίς να έχουν δικαίωμα, διότι είχαν μεταδημοτεύσει στο Δήμο Νέας Μάκρης χωρίς να συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις. Το δικάσαν διοικητικό πρωτοδικείο, με την προαναφερθείσα προδικαστική του απόφαση, διέταξε τη συμπλήρωση των αποδείξεων από τον ενιστάμενο (ήδη αναιρεσίβλητο). Στη συνέχεια, με την προσβαλλόμενη οριστική του απόφαση, το δικάσαν δικαστήριο έκρινε ότι η ένσταση έπρεπε να απορριφθεί ως αλυσιτελής καθ' ο μέρος εστρέφετο κατά του αποτελέσματος της αρχικής εκλογής της 13.10.2002, διότι, και αν ακόμη αφαιρούντο 1.284 ψήφοι από το συνδυασμό των αναιρεσιόντων, ο συνδυασμός του αναιρεσιβλήτου δεν θα συγκέντρωνε την απόλυτη πλειοψηφία και, επομένως, αυτός δεν θα εκλεγόταν Δήμαρχος από τον πρώτο γύρο των εκλογών. Σε σχέση με το αποτέλεσμα των επαναληπτικών εκλογών της 20.10.2002, το δικάσαν δικαστήριο έκρινε ότι η ένσταση έπρεπε να εξετασθεί μόνον ως προς τους 1.187 εκλογείς από τους ανωτέρω 1.284, δεδομένου ότι, σύμφωνα με τα σχετικά πρωτόκολλα ψηφοφορίας, 97 από τους πιο πάνω 1.284 εκλογείς δεν ψήφισαν κατά την επαναληπτική εκλογή. Περαιτέρω, το διοικητικό πρωτοδικείο έκρινε ότι 609 από τους ανωτέρω 1.187 εκλογείς ψήφισαν στις επαναληπτικές εκλογές της 20.10.2002 χωρίς να έχουν δικαίωμα, διότι είχαν μεταδημοτεύσει στο Δήμο Νέας Μάκρης χωρίς να συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις, ενόψει δε της διαφοράς μεταξύ των δύο συμμετασχόντων στις εκλογές αυτές συνδυασμών (608 ψήφοι), η συμμετοχή των εκλογέων αυτών μπορούσε να επηρεάσει το τελικό αποτέλεσμα, σύμφωνα με το άρθρο 259 παρ. 1 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, και, επομένως, έπρεπε να ακυρωθεί η 683/13.11.2002 απόφαση του Πρωτοδικείου Αθηνών κατά το μέρος που εξήχθη με αυτήν το αποτέλεσμα των επαναληπτικών εκλογών της 20.10.2002 στο Δήμο Νέας Μάκρης. Κατόπιν αυτών, το δικάσαν δικαστήριο έκρινε ότι παρείλκε ως αλυσιτελής, η εξέταση της νομιμότητας της μεταδημοτεύσεως των υπολοίπων εκλογέων (578), των οποίων τα ονόματα ανεφέροντο στο δικόγραφο της ενστάσεως, με τη σκέψη ότι η συμμετοχή τους στις εκλογές δεν επηρέασε το τελικό αποτέλεσμα. Τέλος, το δικάσαν δικαστήριο, ενόψει των ανωτέρω, διέταξε την επανάληψη των εκλογών στο Δήμο Νέας Μάκρης, μεταξύ των συνδυασμών των αναιρεσιόντων "ΕΝΩΜΕΝΗ ΝΕΑ ΜΑΚΡΗ" και του αναιρεσιβλήτου "ΝΕΑ ΜΑΚΡΗ - ΕΠΟΧΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ", χωρίς τη συμμετοχή των 609 εκλογέων των οποίων η μεταδημοτέυση κρίθηκε παράνομη. Ακολούθως, ορισμένοι από τους 609 αυτούς εκλογείς άσκησαν, με κοινά δικόγραφα, τριτανακοπές κατά της προσβαλλόμενης με την κρινόμενη αίτηση αποφάσεως. Επί των τριτανακοπών αυτών εκδόθηκαν, πλην άλλων, οι αποφάσεις 47/2003, 49/2003, 50/2003, 53/2003, 54/2003 και 55/2003 του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών, με τις οποίες, κατ' αποδοχή των τριτανακοπών ως προς ορισμένους εκλογείς, μεταρρυθμίσθηκε (εξαφανίσθηκε εν μέρει) η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση. Ειδικότερα, με τις αποφάσεις αυτές αναγνωρίσθηκε ότι οι εκλογείς ως προς τους οποίους έγιναν δεκτές οι τριτανακοπές μεταδημοτέυσαν νομίμως και άσκησαν νομίμως το εκλογικό τους δικαίωμα, ενόψει δε των ανωτέρω με τις ίδιες αποφάσεις οι εκλογείς αυτοί διεγράφησαν από τον κατάλογο των παρανόμως μεταδημοτευσάντων που περιλαμβάνεται στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση. Συγκεκριμένα, με την απόφαση 47/2003 κρίθηκε ότι νομίμως μεταδημοτέυσαν και άσκησαν το εκλογικό τους δικαίωμα 6 από τους ανωτέρω εκλογείς, με την 49/2003 κρίθηκε το ίδιο για 3 εκλογείς, με την 50/2003 για ένα εκλογέα, με την 53/2003 για 8, με την 54/2003 για 2 και με την 55/2003 για 41. Δηλαδή, με τις αποφάσεις αυτές κρίθηκε ότι άσκησαν νομίμως το εκλογικό τους δικαίωμα συνολικά 61 εκλογείς από τους 609 που είχαν αρχικά περιληφθεί στον κατάλογο των παρανόμως μεταδημοτευσάντων. Εξ άλλου, με την πιο πάνω 47/2003 απόφαση, το διοικητικό πρωτοδικείο έκρινε ότι έπρεπε να προχωρήσει στην περαιτέρω εξέταση της

ενστάσεως του αναιρεσιβλήτου, αφού δέχθηκε ότι μετά την ανωτέρω μεταρρύθμιση της αρχικής του αποφάσεως (36/2003) κατέστη πλέον λυσιτελής η εξέταση των λοιπών περιπτώσεων μεταδημοτεύσεων που δεν είχαν ερευνηθεί με την εν λόγω αρχική απόφαση (προσβαλλόμενη και με την κρινόμενη αίτηση). Στη συνέχεια, με την ίδια απόφαση 47/2003 κρίθηκε ότι 183 εκλογείς, επί πλέον των αναφερομένων στην απόφαση 36/2003, δεν είχαν ασκήσει νομίμως το εκλογικό τους δικαίωμα και έπρεπε να προστεθούν στον ανωτέρω κατάλογο των παρανόμως μεταδημοτευσάντων. Υπό τα ανωτέρω δεδομένα, η παρούσα δίκη πρέπει να κηρυχθεί καταργημένη κατά το μέρος που αφορά στη νομιμότητα της μεταδημοτεύσεως και της συμμετοχής στις εκλογές των πιο πάνω 61 συνολικά εκλογέων, διότι μόνον κατά το μέρος αυτό εξαφανίσθηκε η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση με τις προαναφερθείσες αποφάσεις επί των τριτακοπιών, κατά τα ήδη εκτεθέντα. Κατά τα λοιπά, η παρούσα δίκη διατηρεί το αντικείμενό της, αφού η αναιρεσιβαλλόμενη εξακολουθεί να υφίσταται κατά το μέρος που αναφέρεται στους υπόλοιπους 548 εκλογείς (609 μείον 61), για τους οποίους έκρινε ότι δεν είχαν μετάσχει νομίμως στις επίδικες εκλογές, αλλά και κατά το μέρος που διατάσσει την επανάληψη των εκλογών, δεδομένου ότι, όπως προκύπτει από την ανωτέρω απόφαση 47/2003, μετά την περαιτέρω εκδίκαση της ενστάσεως και αφού προστίθενται 183 εκλογείς στον πίνακα των εκλογέων οι οποίοι, κατά το διοικητικό πρωτοδικείο, δεν ψήφισαν νομίμως, παραμένει σε ισχύ το διατακτικό της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως περί επαναλήψεως των εκλογών.

6. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 43 παρ. 1 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (Π.Δ. 410/1995, Α' 231), τα αιρετά όργανα κάθε οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού εκλέγονται από τους δημότες του. Περαιτέρω, στο άρθρο 17 του ίδιου Κώδικα ορίζεται ότι : "Κάθε έλληνας υπήκοος είναι δημότης ενός δήμου ή μιας κοινότητας" και στο άρθρο 44 παρ. 1 ότι : "Το εκλογικό δικαίωμα μπορούν να ασκούν μόνον οι δημότες εκλογείς που είναι γραμμένοι στον εκλογικό κατάλογο του δήμου ή της κοινότητας". Εξ άλλου, στο άρθρο 18 παρ. 8 του ίδιου Κώδικα ορίζεται ότι : "Ο ενήλικος ή ο έγγαμος μπορεί με αίτησή του μετά από μία διετία να γίνει δημότης σε κάποιο δήμο ή κοινότητα όταν αποκτά εκεί κατοικία . . . Η διετία της μόνιμης κατοικίας, που απαιτείται για τη μεταδημοτέυση, αποδεικνύεται με βεβαίωση της αστυνομικής αρχής, στην περιφέρεια της οποίας υπάγεται ο δήμος ή η κοινότητα στον οποίο πρόκειται να γίνει η μεταδημοτέυση". Τέλος, με την διάταξη του άρθρου 3 παρ. 1 περίπτ. 20 του νεότερου ν. 2647/1998 (Α' 237/22.10.1998), της οποίας η ισχύς άρχισε τέσσερις μήνες μετά την δημοσίευση του νόμου αυτού στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως (βλ. άρθρο 11 του ίδιου νόμου), ορίσθηκε ότι η αρμοδιότητα των υπηρεσιών του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης για την " . . . βεβαίωση μόνιμης κατοικίας για μεταδημοτέυση" μεταβιβάζεται " . . . στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού", στο δε άρθρο 4 παρ. 5 του ίδιου νόμου ορίσθηκε ότι : "Η βεβαίωση μόνιμης κατοικίας, όπου απαιτείται, χορηγείται από το δήμαρχο ή τον πρόεδρο της κοινότητας. Η βεβαίωση αυτή χορηγείται εφόσον προκύπτει πραγματική εγκατάσταση στο δήμο ή την κοινότητα, η οποία αποδεικνύεται με την υποβολή από τον ενδιαφερόμενο κάθε πρόσφορου αποδεικτικού μέσου από το οποίο προκύπτει ότι έχει εγκατασταθεί μόνιμα στον οικείο Ο.Τ.Α."

7. Επειδή, εξ άλλου, στο άρθρο 258 του κυρωθέντος με το ν. 2717/1999 (Α' 97) Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας ορίζεται ότι : "Κατά την εκδίκαση της ένστασης το δικαστήριο μπορεί να κρίνει παρεμπιπτόντως ζητήματα που αφορούν τη νομιμότητα . . . και των προπαρασκευαστικών της εκλογής πράξεων (εγγραφή, μετεγγραφή ή διαγραφή εκλογέα στους ή από τους εκλογικούς καταλόγους, διόρθωση στοιχείων του που περιλαμβάνονται σε αυτούς κ.τ.τ.) εφ' όσον, σε κάθε περίπτωση, η νομιμότητα αυτή δεν έχει κριθεί με δύναμη δεδικοσμένου". Σύμφωνα με την διάταξη

αυτή, ερμηνευόμενη σε συνδυασμό με την διάταξη του άρθρου 249 παρ. 1 περ. α' του αυτού Κώδικα, που ορίζει ότι : "Λόγους ένστασης μπορούν να θεμελιώσουν : "α) οι παραβάσεις του νόμου κατά τη διεξαγωγή της εκλογής . . ." και την διάταξη του δευτέρου εδαφίου του άρθρου 251 του ίδιου Κώδικα, που ορίζει ότι το δικόγραφο της ενστάσεως ". . . πρέπει να περιέχει σαφείς και συγκεκριμένους λόγους. . .", κατά την εκδίκαση της ενστάσεως το δικαστήριο, κατόπιν προβολής σχετικού λόγου, ελέγχει παρεμπιπτόντως και πράξεις μεταδημοτεύσεως, δυνάμει των οποίων ενεγράφησαν στους εκλογικούς καταλόγους και εψήφισαν στον συγκεκριμένο Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης εκλογείς, χωρίς να δεσμεύεται από το τεκμήριο νομιμότητας των πράξεων αυτών (πρβλ. Α.Ε.Δ. 26/1994, Σ.τ.Ε. 1273/1993 Ολομ.) εφ' όσον ο ενιστάμενος αναφέρεται ονομαστικά σε μεταδημοτεύσαντες εκλογείς και προβάλλει, με σαφείς ισχυρισμούς, ότι οι πράξεις της μεταδημοτεύσεώς τους είναι νομικώς πλημμελείς για συγκεκριμένους λόγους. Στην περίπτωση αυτή, το δικαστήριο έχει δικονομική δυνατότητα να ελέγχει όλα τα στοιχεία του φακέλου που συνοδεύουν κάθε πράξη μεταδημοτεύσεως και να τα συνεκτιμά με τα λοιπά αποδεικτικά μέσα, τα οποία προβλέπει ο Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας για την επίλυση των εκλογικών διαφορών, προκειμένου να εκφέρει την παρεμπίπτουσα κρίση του (πρβλ. Σ.τ.Ε. 3184/2003 κ.ά.).

8. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση προβάλλεται ότι έσφαλε το δικάσαν δικαστήριο καθόσον εξέτασε και δέχθηκε λόγους ενστάσεως που αμφισβητούσαν τη νομιμότητα πράξεων μεταδημοτεύσεως, ενώ, κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 258 και 249 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, δεν επιτρέπεται η προβολή σχετικών λόγων ενστάσεως, το δε ζήτημα της νομιμότητας των προπαρασκευαστικών της εκλογής πράξεων, όπως είναι οι πράξεις μεταδημοτεύσεως, μπορεί να εξετασθεί μόνον επ' ευκαιρία προβολής λόγου ενστάσεως που αφορά το κύρος της εκλογής καθ' εαυτήν. Ο λόγος αυτός αναιρέσεως είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, σύμφωνα με τα εκτιθέμενα στην προηγούμενη σκέψη.

9. Επειδή, κατά τα ήδη εκτεθέντα, το δικάσαν δικαστήριο έκρινε ότι η συμμετοχή στις εκλογές της 20.10.2002 παρανόμως μεταδημοτευσάντων ψηφοφόρων, των οποίων ο αριθμός υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ των δύο συνδυασμών που μετείχαν στις εν λόγω εκλογές, μπορούσε να επηρεάσει το εκλογικό αποτέλεσμα, σύμφωνα με το άρθρο 259 παρ. 1 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Η κρίση αυτή είναι νομίμως και επαρκώς αιτιολογημένη, είναι δε απορριπτέος ως αβάσιμος ο περί του αντιθέτου λόγος αναιρέσεως ο οποίος στηρίζεται στην εσφαλμένη, ενόψει και της μυστικότητας της ψηφοφορίας, εκδοχή ότι για να είναι αιτιολογημένη η πιο πάνω κρίση έπρεπε να προκύπτει ότι όλοι οι παρανόμως μεταδημοτεύσαντες ψήφισαν τον πλειοψηφούντα συνδυασμό, δηλαδή το συνδυασμό των αναιρεσειόντων.

10. Επειδή, στο άρθρο 257 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας ορίζεται ότι : "1. Εκτός από τα πρακτικά και τα άλλα στοιχεία της εκλογής, οι διάδικοι μπορούν να στηρίξουν τους ισχυρισμούς τους και σε άλλα αποδεικτικά στοιχεία, τα οποία, στην περίπτωση αυτή, πρέπει να προσαγάγουν στη γραμματεία του δικαστηρίου, το αργότερο ως την προτεραία της πρώτης δικασίμου. 2. Το δικαστήριο, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μπορεί, με προδικαστική απόφαση, να διατάξει τη συμπλήρωση των αποδείξεων. Στην περίπτωση αυτή, αν το δικαστήριο κρίνει ότι η διεξαγωγή της συμπληρωματικής απόδειξης δεν είναι δυνατόν να διενεργηθεί στο ακροατήριο κατά την ίδια δικασίμου, ορίζει, με την απόφασή του, νέα μετ' απόδειξη δικάσιμο, η οποία δεν επιτρέπεται να απέχει από τη δημοσίευση της προδικαστικής απόφασης, πέρα των δεκαπέντε (15) ημερών. Ως την προτεραία της νέας αυτής δικασίμου, οι διάδικοι που έχουν το βάρος της απόδειξης οφείλουν, με την ποινή του απαραδέκτου, να προσαγάγουν όλα τα

αποδεικτικά στοιχεία που επικαλούνται. 3. . . .". Εξ άλλου, στο άρθρο 253 παρ. 5 του ίδιου Κώδικα ορίζεται ότι : "Ο εισηγητής-δικαστής επιμελείται για τη συγκέντρωση των στοιχείων που είναι απαραίτητα για την ουσιαστική διερεύνηση της υπόθεσης. Ο εισηγητής-δικαστής μπορεί, επίσης, να καλεί προς τούτο, εγγράφως, τους διαδίκους να παράσχουν πληροφορίες, καθώς και να υποδεικνύει σε αυτούς να προσαγάγουν τυχόν ελλείποντα έγγραφα ή άλλα στοιχεία χρήσιμα για τη συμπλήρωση της δικογραφίας. Μπορεί, ακόμη, να ζητά, από οποιαδήποτε αρχή, πληροφορίες ή στοιχεία χρήσιμα για τη διάγνωση της υπόθεσης . . .".

11. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το διοικητικό πρωτοδικείο, αφού έλαβε υπόψη ότι, αν και ζητήθηκαν με τα 21955/2.12.2002 και 22952/11.12.2002 έγγραφα του εισηγητή-δικαστή, δεν προσκομίσθηκαν από το Δήμο Νέας Μάκρης μέχρι την προτεραιία των συζητήσεων της υποθέσεως (1.12.2002 ή 15.1.2003) τα στοιχεία του δημοτολογίου που αφορούν τη νομιμότητα της εγγραφής στο δημοτολόγιο ορισμένων εκλογέων (συνολικά 78) ούτε περιήλθε στο δικαστήριο από τη δημοτική αρχή άλλο έγγραφο που να δικαιολογεί τη μη προσκόμιση των στοιχείων αυτών, έκρινε ότι δεν προκύπτει η νόμιμη εγγραφή των εκλογέων αυτών στο δημοτολόγιο του πιο πάνω Δήμου και στον εκλογικό κατάλογο, εφόσον δεν αποδεικνύεται ότι αυτοί κατοικούσαν μονίμως στον ανωτέρω Δήμο για 2 έτη πριν από τη μεταδημοτέυσή τους σ` αυτόν, και, επομένως, οι εκλογείς αυτοί δεν ψήφισαν νομίμως στις εκλογές της 20.10.2002. Ήδη, με την προαναφερθείσα 55/2003 απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών κρίθηκε ότι 41 από τους ανωτέρω εκλογείς είχαν μεταδημοτεύσει νομίμως και ψήφισαν νομίμως στις εκλογές, κατόπιν δε αυτού, κατ` αποδοχή σχετικών λόγων τριτανakoπήs, εξαφανίσθηκε ως προς τους εκλογείς αυτούs η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση. Συνεπώς, κατά το μέρος που η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση αναφέρεται στους εκλογείς αυτούs, ισχύουν τα προεκτεθέντα περί εν μέρει καταργήσεως της παρούσας δίκης, ο δε στρεφόμενος κατά της πιο πάνω κρίσεως του δικάσαντος δικαστηρίου λόγος αναιρέσεως διατηρεί το αντικείμενό του μόνον ως προς τις περιπτώσεις των λοιπών 37 εκλογέων, οι οποίοι αναφέρονται στο δικόγραφο της ενστάσεως του αναιρεσιβλήτου με αύξοντα αριθμό 168, 351, 376, 467, 468, 479, 496, 497, 504, 510, 511, 564, 579, 611, 612, 642, 643, 644, 663, 664, 736, 744, 839, 840, 862, 866, 912, 999, 1000, 1047, 1132, 1133, 1134, 1190, 1200, 1264 και 1265. Ως προς τους τελευταίους αυτούs εκλογείς, η κρίση του δικάσαντος δικαστηρίου περί μη νόμιμης συμμετοχής τους στις εκλογές αιτιολογείται πλημμελώς, διότι αφενός μεν δεν προκύπτει από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση ότι προσκομίσθηκαν σχετικά αποδεικτικά στοιχεία από τον ενιστάμενο (ήδη αναιρεσίβλητο), ο οποίος έφερε το βάρος της αποδείξεως των ισχυρισμών του περί παράνομης μεταδημοτεύσεως των εν λόγω εκλογέων και στον οποίο είχε επιβληθεί η συμπλήρωση των αποδείξεων με την 157/2002 προδικαστική απόφαση του ίδιου δικαστηρίου, αφετέρου δε μόνη η μη έγκαιρη αποστολή από τη δημοτική αρχή των στοιχείων που είχαν ζητηθεί από αυτήν με έγγραφα του εισηγητή-δικαστή δεν δημιουργεί τεκμήριο παρανομίας των πράξεων μεταδημοτεύσεως αυτών των εκλογέων. Συνεπώς, κατά το μέρος που αφορά τους τελευταίους αυτούs εκλογείς, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να αναιρεθεί, όπως βασίμως προβάλλεται με την κρινόμενη αίτηση.

12. Επειδή, στο άρθρο 63 παρ. 1 του ν. 2238/1994 "Κύρωση του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος" (Α' 151) ορίζεται ότι : "Αρμόδιος για την παραλαβή των δηλώσεων και τον έλεγχό τους, την εξακρίβωση αυτών που δεν έχουν επιδώσει δηλώσεις και γενικά για την επιβολή του φόρου είναι ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας της κατοικίας του φορολογούμενου. Κατ` εξαίρεση προκειμένου α) για τα πρόσωπα

που ασκούν ατομικώς εμπορική επιχείρηση γενικά ή ελευθέριο επάγγελμα, αρμόδιος είναι, κατά περίπτωση, ο κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας της έδρας της κύριας επιχείρησής τους ή του κύριου επαγγέλματός τους. β) . . .". Περαιτέρω, στο άρθρο 76 του ίδιου νόμου ορίζεται ότι : "1. Αν ο υπόχρεος σε δήλωση μεταβάλει την κατοικία ή τη διαμονή του, έχει υποχρέωση να υποβάλει, μέχρι τη λήξη του οικείου έτους, στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας που είναι αρμόδιος πριν από τη μεταβολή, τη δήλωση που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 5 της 1027411/842/ΔΜ/26.2.1998 (ΦΕΚ 193 Β') απόφασης του Υπουργού Οικονομικών, για τον τόπο της νέας κατοικίας ή διαμονής του. 2. . . . 3. . . . 4. Η παράλειψη υποβολής της δήλωσης που προβλέπεται από την παράγραφο 1, καθώς και η υποβολή ανακριβούς δήλωσης, συνεπάγεται την επιβολή προστίμου . . .".

13. Επειδή, όπως προκύπτει από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το διοικητικό πρωτοδικείο, εξετάζοντας τις περιπτώσεις μεταδημοτεύσεως 237 συνολικά εκλογέων, έλαβε υπόψη ότι από έγγραφα διαφόρων Δ.Ο.Υ. τα οποία προσκομίσθηκαν στο δικαστήριο συνάγεται ότι οι εκλογείς αυτοί, κατά τα αμέσως προηγούμενα της μεταδημοτεύσεως τους δύο έτη, υπέβαλαν φορολογικές δηλώσεις στις ανωτέρω Δ.Ο.Υ. (ΙΖ' Αθηνών, Αμαρουσίου, ΙΔ' Αθηνών κ.λ.π.), δηλώνοντας διεύθυνση μόνιμης κατοικίας όχι στο Δήμο Νέας Μάκρης αλλά σε άλλους Δήμους. Το δικάσαν δικαστήριο έκρινε ότι τα πιο πάνω έγγραφα των Δ.Ο.Υ., τα οποία συντάχθηκαν σύμφωνα με τις φορολογικές δηλώσεις που υπέβαλαν οι ίδιοι οι εκλογείς, έχουν αυξημένη αποδεικτική βαρύτητα σε σχέση με άλλα στοιχεία που υπάρχουν στους φακέλους των μεταδημοτεύσεων, ενόψει του ότι η φορολογική δήλωση υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. της κατοικίας ή κύριας διαμονής του φορολογουμένου, συντάσσεται κατά περιοδικά διαστήματα, περιέχει ενδείξεις για τη θέση και την ακριβή διεύθυνση του ακινήτου στο οποίο κατοικεί ο φορολογούμενος με στοιχεία για την κύρια κατοικία, την πρώτη δευτερεύουσα μη εξοχική ή εξοχική κατοικία (οδοί που περικλείουν τα ακίνητα κ.λ.π.), ενώ η αλλαγή της κατοικίας πρέπει να δηλώνεται. Περαιτέρω, το δικάσαν δικαστήριο έκρινε ότι τα υπάρχοντα στους φακέλους των μεταδημοτεύσεων στοιχεία και κυρίως οι λογαριασμοί των Δ.Ε.Κ.Ο. (δηλαδή της Δ.Ε.Η., του Ο.Τ.Ε. και της οικείας εταιρείας υδρεύσεως) που είχαν εκδοθεί στα ονόματα των ανωτέρω εκλογέων, κατά την κρίσιμη περίοδο, με διεύθυνση κατοικίας στη Νέα Μάκρη, δεν παρέχουν ασφαλείς πληροφορίες για το χαρακτήρα της αναφερομένης στα στοιχεία αυτά κατοικίας ως κύριας ή δευτερεύουσας, οι δε υπεύθυνες δηλώσεις των εκλογέων προς το Δήμο, ενόψει του ότι δεν περιέχουν τα ανωτέρω στοιχεία της φορολογικής δηλώσεως, έχουν μειωμένη σε σχέση με αυτήν αποδεικτική αξία. Κατόπιν αυτών, το διοικητικό πρωτοδικείο κατέληξε στην κρίση ότι δεν ήταν νόμιμη η εγγραφή των πιο πάνω εκλογέων στο δημοτολόγιο του Δήμου Νέας Μάκρης και στον εκλογικό κατάλογο, εφόσον αποδείχθη ότι αυτοί δεν κατοικούσαν μόνιμως στον εν λόγω Δήμο για 2 έτη πριν από τη μεταδημοτευσή τους, και, επομένως, οι εκλογείς αυτοί δεν ψήφισαν νομίμως στις εκλογές της 20.10.2002. Ήδη, με τις προαναφερθείσες αποφάσεις 47, 49, 50, 53 και 54/2003 του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών κρίθηκε ότι 10 από τους πιο πάνω εκλογείς είχαν μεταδημοτεύσει νομίμως και ψήφισαν νομίμως στις ανωτέρω εκλογές, κατ' αποδοχή δε σχετικών λόγων τριτανακοπής εξαφανίσθηκε ως προς αυτούς τους εκλογείς η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση. Επομένως, κατά το μέρος αυτό, ισχύουν τα προεκτεθέντα περί εν μέρει καταργήσεως της παρούσας δίκης, ο δε προβαλλόμενος κατά της ανωτέρω κρίσεως του δικάσαντος δικαστηρίου λόγος αναιρέσεως διατηρεί το αντικείμενό του μόνον ως προς τις περιπτώσεις μεταδημοτεύσεως των λοιπών 227 εκλογέων. Ως προς τους τελευταίους αυτούς εκλογείς, η ανωτέρω κρίση περί μη νόμιμης μεταδημοτεύσεως είναι επαρκώς αιτιολογημένη, αφού το δικαστήριο της ουσίας, μετά από αναλυτική αξιολόγηση

όλων των προσκομισθέντων ενώπιόν του στοιχείων απέδωσε μείζονα αποδεικτική βαρύτητα στα πιο πάνω έγγραφα των Δ.Ο.Υ. που συντάχθηκαν σύμφωνα με τις φορολογικές δηλώσεις που υπέβαλαν οι ίδιοι οι εκλογείς κατά τον κρίσιμο εν προκειμένω χρόνο, με δηλωθείσα διεύθυνση μόνιμης κατοικίας όχι στο Δήμο Νέας Μάκρης αλλά σε άλλους Δήμους. Κατά συνέπεια, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος ο λόγος αναιρέσεως περί ανεπαρκούς αιτιολογίας της ανωτέρω κρίσεως. Εξ άλλου, προβάλλεται ειδικότερα με την υπό κρίση αίτηση ότι το δικάσαν δικαστήριο, καίτοι οι αναιρεσιόντες είχαν προβάλει σχετικό ισχυρισμό, δεν διευκρίνισε αν, σύμφωνα με τις πιο πάνω βεβαιώσεις των Δ.Ο.Υ., η δηλωθείσα από τους εκλογείς διεύθυνση ήταν εκείνη της αποστολής του εντύπου της φορολογικής δηλώσεως (διεύθυνση αλληλογραφίας) ή εκείνη της μόνιμης κατοικίας. Ο ειδικότερος αυτός ισχυρισμός των αναιρεσιόντων πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, αφού, όπως βεβαιώνεται στην προσβαλλόμενη απόφαση, τα ανωτέρω έγγραφα των Δ.Ο.Υ. αναφέρονται στη δηλωθείσα από τους εκλογείς, με τη φορολογική τους δήλωση, διεύθυνση μόνιμης κατοικίας.

14. Επειδή, στο άρθρο 5 παρ. 1 του προναφερθέντος ν. 2238/1994 ορίζεται ότι : "Κατά τη διάρκεια του γάμου οι σύζυγοι έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν κοινή δήλωση των εισοδημάτων τους, στα οποία ο φόρος, τα τέλη και οι εισφορές που αναλογούν υπολογίζονται χωριστά στο εισόδημα καθενός συζύγου . . .". Περαιτέρω, στο άρθρο 61 παρ. 2 του ίδιου νόμου ορίζεται ότι : "Για τους εγγάμους, για τους οποίους συντρέχουν οι προϋποθέσεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 5, υπόχρεος σε επίδοση δήλωσης είναι ο σύζυγος και για τα εισοδήματα της συζύγου του. Ειδικά, υποχρεούνται να επιδώσουν φορολογική δήλωση ο καθένας χωριστά για το συνολικό εισόδημά του οι σύζυγοι όταν : α) Έχει διακοπεί η έγγαμη συμβίωση κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης . . .".

15. Επειδή, όπως προκύπτει από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το διοικητικό πρωτοδικείο εξέτασε, πλην άλλων, τις περιπτώσεις μεταδημοτεύσεως 142 συνολικά γυναικών εκλογέων, συζύγων δημοτών οι οποίοι, σύμφωνα με προσκομισθέντα έγγραφα διαφόρων Δ.Ο.Υ., υπέβαλαν φορολογικές δηλώσεις με διεύθυνση κατοικίας εκτός του Δήμου Νέας Μάκρης κατά τη διετία προ της μεταδημοτεύσεως των ιδίων και των συζύγων τους. Το δικάσαν δικαστήριο, ενόψει των ανωτέρω στοιχείων, έκρινε ότι οι πιο πάνω γυναίκες εκλογείς είχαν την ίδια κατοικία με τους συζύγους τους, εκτός του Δήμου Νέας Μάκρης, και, επομένως, αυτές, αφού δεν κατοικούσαν στον εν λόγω Δήμο κατά τη διετία πριν από τη μεταδημοτέυσή τους, δεν ενεγράφησαν νομίμως στο δημοτολόγιο του Δήμου και στον εκλογικό κατάλογο και δεν ψήφισαν νομίμως στις εκλογές της 20.10.2002. Ήδη, με τις προαναφερθείσες 47, 49 και 53/2003 αποφάσεις του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών κρίθηκε ότι 6 από τις πιο πάνω εκλογείς είχαν μεταδημοτεύσει νομίμως και ψήφισαν νομίμως στις εκλογές, κατ' αποδοχή δε σχετικών λόγων τριτανακοπής εξαφανίσθηκε ως προς αυτές τις εκλογείς η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση. Συνεπώς, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, ο προβαλλόμενος κατά της ανωτέρω κρίσεως λόγος αναιρέσεως διατηρεί το αντικείμενό του μόνον ως προς τις περιπτώσεις μεταδημοτεύσεως των λοιπών 136 εκλογέων. Ως προς τις τελευταίες αυτές εκλογείς, η ανωτέρω κρίση περί μη νόμιμης μεταδημοτεύσεως είναι νομίμως και επαρκώς αιτιολογημένη, αφού, όπως συνάγεται από τις εκτιθέμενες στην προηγούμενη σκέψη διατάξεις, οι σύζυγοι υποβάλλουν γενικώς κοινή φορολογική δήλωση διότι έχουν κατ' αρχήν κοινή κατοικία. Επομένως, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος ο περί του αντιθέτου λόγος αναιρέσεως, ο δε ειδικότερος ισχυρισμός των αναιρεσιόντων ότι ενδεχομένως ορισμένες εκλογείς ευρίσκοντο σε διάσταση με τους συζύγους τους και είχαν διαφορετική από αυτούς κατοικία, ευρισκόμενη στο Δήμο Νέας Μάκρης, είναι

απορριπτέος προεχόντως ως αορίστως προβαλλόμενος αφού δεν προσδιορίζει ποιες συγκεκριμένες περιπτώσεις αφορά, εν πάση δε περιπτώσει οι αναιρεσιώντες είχαν το βάρος της αποδείξεως ότι συνέτρεχαν τέτοιες εξαιρετικές περιπτώσεις.

16. Επειδή, όπως προκύπτει περαιτέρω από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το διοικητικό πρωτοδικείο έκρινε ότι 63 συνολικά εκλογείς, ενήλικα τέκνα δημοτών για τους οποίους είχε προηγουμένως κρίνει ότι δεν μεταδημότευσαν νομίμως, όφειλαν να προσκομίσουν αποδεικτικά μέσα για τη συνδρομή αυτοτελώς στο πρόσωπό τους της προϋποθέσεως της επί διετία μόνιμης κατοικίας στο Δήμο Νέας Μάκρης, ενόψει του ότι υπέβαλαν από κοινού με τους γονείς τους αιτήσεις μεταδημοτεύσεως και μεταδημότευσαν με τη ίδια απόφαση του Δημάρχου Νέας Μάκρης, εφόσον δε δεν προσεκόμισαν τέτοια αποδεικτικά στοιχεία κλονίζεται η αποδεικτική δύναμη της υποβληθείσας από αυτούς στον ανωτέρω Δήμο υπεύθυνης δηλώσεως περί συνδρομής στο πρόσωπό τους της πιο πάνω προϋποθέσεως. Ενόψει των ανωτέρω, το δικάσαν δικαστήριο έκρινε ότι δεν αποδεικνύεται ότι οι πιο πάνω 63 εκλογείς κατοικούσαν μόνιμως στο Δήμο Νέας Μάκρης για 2 έτη πριν από τη μεταδημότευσή τους σ' αυτόν και, επομένως, αυτοί δεν ενεγράφησαν νομίμως στο δημοτολόγιο και στον εκλογικό κατάλογο και δεν ψήφισαν νομίμως στις επίδικες εκλογές. Ήδη, με τις προαναφερθείσες αποφάσεις 49 και 50/2003 του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών κρίθηκε ότι 4 από τους ανωτέρω εκλογείς νομίμως μεταδημότευσαν και ψήφισαν, κατ' αποδοχή δε σχετικών λόγων τριτανακοπήs εξαφανίσθηκε ως προς αυτούς η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση. Κατά συνέπεια, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, ο προβαλλόμενος κατά της ανωτέρω κρίσεως λόγος αναιρέσεως διατηρεί το αντικείμενό του μόνον ως προς τις περιπτώσεις μεταδημοτεύσεως των λοιπών 59 εκλογέων, οι οποίοι αναφέρονται στο δικόγραφο της ενστάσεως του αναιρεσιβλήτου με αύξοντα αριθμό 47, 48, 53, 55, 56, 79, 80, 89, 94, 95, 102, 122, 172, 196, 228, 229, 244, 245, 296, 454, 455, 483, 484, 491, 492, 528, 529, 572, 576, 674, 677, 709, 710, 801, 903, 906, 922, 923, 953, 1023, 1027, 1041, 1079, 1138, 1139, 1223, 1224, 215, 216, 69, 70, 513, 520, 532, 533, 615, 616, 617 και 697. Ως προς τους τελευταίους αυτούς εκλογείς η ανωτέρω κρίση του δικάσαντος δικαστηρίου περί μη νόμιμης συμμετοχής τους στις εκλογές αιτιολογείται πλημμελώς, διότι αφενός μεν δεν προκύπτει από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση ότι προσκομίσθηκαν σχετικά αποδεικτικά στοιχεία από τον ενιστάμενο (ήδη αναιρεσίβλητο), ο οποίος έφερε το βάρος της αποδείξεως των ισχυρισμών του περί παράνομης μεταδημοτεύσεως των εκλογέων αυτών και στον οποίο είχε επιβληθεί η συμπλήρωση των αποδείξεων με την 157/2002 προδικαστική απόφαση του ιδίου δικαστηρίου, αφετέρου δε μόνο το γεγονός ότι οι πιο πάνω εκλογείς (ενήλικα τέκνα δημοτών) είχαν υποβάλει από κοινού με τους γονείς τους αιτήσεις μεταδημοτεύσεως και μεταδημότευσαν με την ίδια δημομαρχιακή απόφαση δεν δημιουργεί τεκμήριο ότι οι εκλογείς αυτοί συγκατοικούσαν με τους γονείς τους ώστε η αμφισβήτηση της κατοικίας των τελευταίων να συνεπάγεται άνευ ετέρου και αμφισβήτηση της κατοικίας των ανωτέρω εκλογέων με κλονισμό της αποδεικτικής αξίας της σχετικής υπεύθυνης δηλώσεώς τους. Συνεπώς, κατά το μέρος που αφορά τους εν λόγω εκλογείς, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να αναιρεθεί, όπως βασίμως προβάλλεται με την υπό κρίση αίτηση.

17. Επειδή, όπως προκύπτει από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το διοικητικό πρωτοδικείο έκρινε ότι οι εκλογείς με αύξοντα αριθμό στο δικόγραφο της ενστάσεως 269 και 270, δηλαδή οιδεν πληρούσαν την προϋπόθεση της επί διετία μόνιμης κατοικίας στο Δήμο Νέας Μάκρης και, επομένως, δεν ήταν νόμιμη η εγγραφή τους στο οικείο δημοτολόγιο και τον εκλογικό κατάλογο, καθώς και η συμμετοχή τους στις επίδικες εκλογές. Η αιτιολογία όμως που παρατίθεται σχετικά με τη

νομιμότητα της μεταδημοτεύσεως των ανωτέρω εκλογέων επικαλείται στοιχείο (λογαριασμό Δ.Ε.Η.) στο όνομα της το οποίο φαίνεται να μην έχει σχέση με τις περιπτώσεις των πιο πάνω εκλογέων αλλά με τις περιπτώσεις των εκλογέων με αύξοντα αριθμό 262 και 263, δηλαδή τηςγια τις οποίες η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση περιλαμβάνει διαφορετική σκέψη με επίκληση και πάλι λογαριασμού Δ.Ε.Η. στο όνομα της Υπό τα ανωτέρω δεδομένα, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση αιτιολογείται πλημμελώς ως προς τις περιπτώσεις των πιο πάνω δύο εκλογέων (υπ` αριθ. 269 και 270 στο δικόγραφο της ενστάσεως). Επομένως, κατά το μέρος αυτό, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να αναιρεθεί, κατά τον βασίμως προβαλλόμενο σχετικό λόγο αναιρέσεως.

18. Επειδή, όπως προκύπτει από την αναιρεσιβαλλομένη, το διοικητικό πρωτοδικείο συμπεριέλαβε στον κατάλογο των παρανόμως μεταδημοτευσάντων τον εκλογέα με αύξοντα αριθμό στο δικόγραφο της ενστάσεως 993, χωρίς να διαλάβει καμμία σχετική αιτιολογία. Συνεπώς, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να αναιρεθεί κατά το μέρος που αφορά τον εν λόγω εκλογέα, όπως βασίμως προβάλλεται με την κρινόμενη αίτηση.

19. Επειδή, όπως προκύπτει περαιτέρω από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το διοικητικό πρωτοδικείο έκρινε ότι δεν είχαν μεταδημοτεύσει νομίμως 75 συνολικά εκλογείς, με τις εξής επί μέρους αιτιολογίες : α) 12 εκλογείς, αναφερόμενοι στο δικόγραφο της ενστάσεως με αύξοντα αριθμό 394, 395, 400, 657, 658, 711, 928, 929, 954, 1055, 1056 και 1210, υπέβαλαν για τη μεταδημότευσή τους υπεύθυνες δηλώσεις με τις οποίες δήλωσαν ότι ήταν μόνιμοι κάτοικοι Νέας Μάκρης κατά την τελευταία διετία πριν από την υποβολή των εν λόγω δηλώσεων, στο σώμα όμως των υπευθύνων δηλώσεων δεν είχε τεθεί χρονολογία και, λόγω της ελλείψεως αυτής, δεν ήταν δυνατόν να διακριβωθεί αν οι εν λόγω δηλώσεις υποβλήθηκαν κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα που με αυτές έπρεπε να αποδειχθεί η επί διετία μόνιμη κατοικία στο Δήμο Νέας Μάκρης β) 2 εκλογείς, αναφερόμενοι στο δικόγραφο της ενστάσεως με αύξοντα αριθμό 698 και 699, υπέβαλαν για τη μεταδημότευσή τους υπεύθυνες δηλώσεις με τις οποίες δήλωσαν ότι κατοικούσαν μόνιμως στο δήμο Νέας Μάκρης κατά την τελευταία διετία πριν από την υποβολή των εν λόγω δηλώσεων και των αιτήσεων μεταδημοτεύσεως, η ακριβής όμως διεύθυνση της μόνιμης κατοικίας τους δεν αναγράφεται ούτε στην αίτηση για μεταδημότευση ούτε στη σχετική υπεύθυνη δήλωση και γ) για 61 εκλογείς, αναφερόμενους στο δικόγραφο της ενστάσεως με αύξοντα αριθμό 147, 148, 199, 200, 221, 222, 391, 392, 393, 415, 416, 420, 421, 422, 423, 427, 428, 437, 438, 442, 444, 448, 449, 450, 457, 458, 459, 463, 464, 465, 466, 475, 476, 487, 488, 505, 506, 507, 565, 599, 618, 706, 1187, 1188, 1191, 1241, 1242, 1255, 1266, 1267, 1268, 1269, 1270, 1271, 1273, 1276, 1278, 1279, 1280, 1281 και 1283, η βεβαίωση μόνιμης κατοικίας που εκδόθηκε από το Δήμαρχο Νέας Μάκρης για τη μεταδημότευσή τους δεν φέρει χρονολογία και, για το λόγο αυτό, είναι άκυρη ως δημόσιο έγγραφο, εφόσον δεν μπορεί, λόγω της ελλείψεως αυτής, να συσχετισθεί το περιεχόμενο της πιο πάνω βεβαιώσεως με τα λοιπά στοιχεία του φακέλου. Ενόψει των ανωτέρω, το δικάσαν δικαστήριο έκρινε ότι δεν προκύπτει η νόμιμη εγγραφή των πιο πάνω 75 συνολικά εκλογέων στο δημοτολόγιο του Δήμου Νέας Μάκρης και στον εκλογικό κατάλογο και, επομένως, αυτοί δεν ψήφισαν νομίμως στις εκλογές της 20.10.2002.

20. Επειδή, η ένσταση του αναιρεσιβλήτου ανεφέρτετο ονομαστικά στους πιο πάνω 75 εκλογείς και επεκαλείτο ότι οι μεταδημοτεύσεις τους στο Δήμο Νέας Μάκρης έγιναν χωρίς να συντρέχουν οι προβλεπόμενες από το νόμο τυπικές και ουσιαστικές προϋποθέσεις μεταδημοτεύσεως και ιδίως η επί διετία μόνιμη κατοικία στον εν λόγω

Δήμο. Ο λόγος όμως αυτός της ενστάσεως δεν ήταν σαφής και συγκεκριμένος, όπως απαιτεί η διάταξη του δευτέρου εδαφίου του άρθρου 251 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, αφού ο ενιστάμενος (ήδη αναιρεσίβλητος) δεν προέβαλε, με σαφείς ισχυρισμούς, κατά τα εκτιθέμενα στην έβδομη σκέψη, ότι ο πράξεις της μεταδημοτεύσεως των ανωτέρω εκλογών ήταν νομικώς πλημμελείς για συγκεκριμένους λόγους. Ειδικότερα, για να χαρακτηριστεί ο λόγος αυτός σαφής και συγκεκριμένος δεν αρκούσε η απλή αναφορά της μη συνδρομής γενικώς των προϋποθέσεων του νόμου και ιδίως της επί διετία μόνιμης κατοικίας αλλά έπρεπε να προσδιορίζονται για κάθε περίπτωση μεταδημοτεύσεως εκλογέως τα συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά και στοιχεία που συνιστούν την πλημμέλεια της μεταδημοτεύσεως (πρβλ. Α.Ε.Δ. 51, 53, 55, 57/1985, 62/1997, Σ.Τ.Ε. 810/1996, 3614/1996, 3040/2000 κ.ά.). Εξ άλλου, το अपαράδεκτο του ανωτέρω λόγου της ενστάσεως δεν μπορούσε να θεραπευθεί με τα υπομνήματα του ενισταμένου, αφού με το υπόμνημα επιτρέπεται μόνον η ανάπτυξη ισχυρισμών που έχουν σαφώς διατυπωθεί με την ένσταση ή με δικόγραφο προσθέτων λόγων (πρβλ. Σ.Τ.Ε. 3639/2003 κ.ά.). Ενόψει των ανωτέρω, αφού ως προς τις μεταδημοτεύσεις των πιο πάνω 75 εκλογέων δεν είχε προβληθεί σαφής και συγκεκριμένος λόγος ενστάσεως, όχι νομίμως προχώρησε το δικάσαν δικαστήριο στην κατ' ουσίαν εξέταση της ενστάσεως ως προς τις εν λόγω μεταδημοτεύσεις και έκρινε, με τις προεκτεθείσες επί μέρους αιτιολογίες, ότι οι εκλογείς αυτοί δεν μεταδημότευσαν νομίμως και ότι δεν ήταν νόμιμη η συμμετοχή τους στις εκλογές της 20.10.2002. Για το λόγο αυτό αναιρέσεως, βασίμως προβαλλόμενο με την κρινόμενη αίτηση, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να αναιρεθεί κατά το μέρος που αφορά τους ανωτέρω 75 συνολικά εκλογείς, παρέλκει δε, ως εκ τούτου, η εξέταση των λόγων αναιρέσεως που πλήσσουν τις προεκτεθείσες επί μέρους αιτιολογίες της κρίσεως του διοικητικού πρωτοδικείου για μη νόμιμη μεταδημότευση των εκλογέων αυτών.

21. Επειδή, με το από 23.12.2003 υπόμνημα των αναιρεσειόντων, το οποίο κατετέθη μετά τη συζήτηση της υποθέσεως, εντός της προθεσμίας που χορηγήθηκε από τον Πρόεδρο του Τμήματος, προβάλλεται ότι η ένσταση του αναιρεσιβλήτου ήταν απορριπτέα στο σύνολό της ως αόριστη και ότι το δικάσαν δικαστήριο παρανόμως διέταξε τη συμπλήρωση του αποδεικτικού υλικού. Οι λόγοι αυτοί αναιρέσεως είναι απορριπτέοι ως απάράδεκτοι αφού δεν προεβλήθησαν με το δικόγραφο της υπό κρίση αιτήσεως ή με δικόγραφο προσθέτων λόγων αλλά προβάλλονται το πρώτον με το ανωτέρω υπόμνημα.

22. Επειδή, η υπόθεση πρέπει να αναπεμφθεί, κατά τα αναιρούμενα μέρη, στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών για νέα, νόμιμη, κρίση.

23. Επειδή, το Δικαστήριο, εκτιμώντας τις περιστάσεις, κρίνει ότι δεν πρέπει να επιδικασθεί δικαστική δαπάνη.

Διά ταύτα

Απορρίπτει την υπό κρίση αίτηση ως προς τους αναιρεσειόντες που δεν νομιμοποίησαν τον υπογράφοντα το δικόγραφο της αιτήσεως δικηγόρο, κατά το αιτιολογικό.

Κηρύσσει την δίκη εν μέρει καταργημένη.

Δέχεται εν μέρει την αίτηση ως προς τους λοιπούς αναιρεσειόντες.

Αναιρεί εν μέρει την 36/2003 απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών, στο οποίο και αναπέμπει την υπόθεση, κατά τα αναιρούμενα μέρη, σύμφωνα με το αιτιολογικό.

Διατάσσει την απόδοση του παραβόλου στους αναιρεσειόντες ως προς τους οποίους γίνεται εν μέρει δεκτή η αίτηση και την κατάπτωσή του ως προς τους λοιπούς και

Δεν επιδικάζει δικαστική δαπάνη.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 7 Ιανουαρίου 2004 και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 27ης Μαΐου 2004.

Ο Πρόεδρος του Γ` Τμήματος

Η Γραμματέας του Γ` Τμήματος

Γ. Σταυρόπουλος

Δ. Μουζάκη